

Dödsdömda flugspön lever upp

Av: Nils Färnström

□ □ I början av glasfibers guldålder var man på sina håll snabb att dödsdöma flugspön av splitcane. Bortsett från att splitcane betecknades som ett medeltida spömaterial så sa man att dom gamla skickliga spöbyggarna går bort och det kommer nog inga nya.

Men den våg av nyvaknat splitcaneintresse som går genom världen talar ett annat språk. Nya spöbyggare har kommit fram och arbetar nu i flera av de gamla anrika spöbyggarföretagen i USA. Låt vara att det är ett fåtal. — Att bygga ett splitcanspö som kvalitetsmässigt kan jämföras med de gamla spöbyggarnas skapelser är för visso inte lätt. — Det fordrar grundlig utbildning, fallenhet för och kärlek till detta hantverk. Kanske är det därför på längre sikt en utdöende konst. Men det är inte säkert eftersom inget annat spömaterial ännu visar sig överlägset splitcane.

I min bok "Flugspö" har jag en del om splitcanspön och spöbyggare och dessa rader kan därför ses som en komplettering av vad som där berättas. I boken finns bl a ett kapitel om Walton Powell — hans fader Edward Courtney Powell byggde på 30-talet ett spö åt mig och ca 40 år senare fick jag av Walton hans "The Golden Signature" byggt efter samma princip som faderns.

Det var meningen att Walton Powell skulle ha kommit till Sverige sommaren 75 för att hålla föredrag om sin spöbyggarkonst och om flugfiske. Men tyvärr blev han sjuk och måste inställa resan. I augusti fick jag brev från honom där han skrev:

— Jag har beslutat mig för att inte bygga fler än hundra spön per år fr o m 76 och nu kommer jag bara att göra en del halvfärdiga spön klara under detta år. Detta betyder att jag inte lämnar några till återförsäljare. Men det löfte jag tidigare gett Lars Skarp i Älmhult om att han skall få några kommer jag att försöka hålla.

Marknad för gamla flugspön

Splitcanevågen har resulterat i ett ökande intresse för äldre flugspön. I engelsk fackpress kan man finna annonser om önskas köpa Hardys "Marvel" eller andra gamla välkända hardyspön. Man kan se

detta som ett kombinerat fiske- och samlarintresse. Man vill gärna ha ett av de gamla fina splitcanspöna för att fiska med men även som samlarobjekt.

Det har för all del gjorts gällande att man bör vara försiktig med att köpa ett gammalt begagnat flugspö som kan vara i dålig kondition och kanske mer eller mindre utkastat. Visst är det sant att så kan vara fallet men med en smula tur kan man komma över gamla spön som fortfarande är i full vigör, kanske obetydligt använda.

Det finns i Bridgewater i USA en man som handlar med klassiska flugspön — Martin J. Keane — och jag har fått några katalogblad från honom som är mycket intressanta. Där finns uppgifter om flera så att säga drömspön av kända och mindre kända spöbyggare med kvalitets- och konditionsbeskrivningar. Mr Keane garanterar med andra ord att om han beskriver ett spö som varande i fullgod kondition så är det så och har det något fel eller någon brist så anger han detta. Hans priser är genomgående ganska höga. Men som han påpekar är det i dag mycket svårt att komma över dessa gamla juveler.

Okända mästare

I hans förteckning fastnar jag för en för mig okänd spöbyggare — George Halstead. Han har byggt ett 8 1/2 fots spö med torrflugeaktion för en nr 6 lina. Det är ett magnifikt spö, säger Keane, byggt ungefär på samma sätt som ett spö av Payne. Det är ett spö som för att citera Keane: "seems to do whatever you want it to do without actually willing it". Det har, säger han till slut, någonting utpräglat personligt som gör att man undrar varför inte George Halstead var mera välkänd.

Keane anger inte vad detta spö kostar. Man kan förmoda att det är ganska dyrt eftersom han skriver: pris på förfrågan.

Ett annat för mig okänt namn är Walt Carpenter som byggt ett 8 fots spö. Detta vackra spö, säger Keane, är byggt av en ung mycket skicklig spöbyggare som man nog kommer att få höra om i framtiden. "You will never believe the precision he developed in fitting the strips — absolutely amazing". Pris 190 dollar.

God investering

Så är där ett annat spö — pris på förfrågan. Det är ett Garrison 8 fot för en lina nr 6, ett

spö som "can do it all". Ett spö som är en mycket god investering — "that will give it all for you — for life".

Vem är Garrison — en av de gamla eller en yngre förmåga?

Edmund Everett Garrison är den äldsta spöbyggaren i USA i dag.* Han är över 80 år men lär fortfarande bygga ett fåtal spön fast kanske inte med samma precision som tidigare. Men hans tidigare spön anses som de bästa man över huvud taget kan få och han har fått hederstiteln "the rod-maker's rod-maker".

Han kallar sig själv en amatör och sedan han byggde de två första spöna år 1933 har han byggt relativt många. Fram till 1945 uppgav han att han fått över 800 färdiga i olika längder. Hans spön är alltigenom fullödigt hantverk — även spöfodralen gör han själv.

Rena antikviteter

Keane kan också offerera rena antikviteter — spliced rods från ca 1840—60 av olika träslag i längder om 12—16 fot i originallådor av trä. De är emellertid inte heller billiga — varierar i pris från 170 till 250 dollar. Men den verkliga dyrgripen H.L. Leonard "Bangor, Me" Adirondack Tourist rod byggt 1878 men enligt Keane i superb kondition — rarast av alla Leonard spön och nästan omöjligt att få tag i till något pris. Vad detta kostar säger han inte. Men den som är intresserad kan få närmare detaljer.

I Manchester, Vermont i USA har man ett flugfiskemuseum — The Museum of American Fly Fishing — som har över tusen olika föremål och besöks av ca 25 000 flugfiskeintresserade årligen. Där Keanes katalog — fast något kanhända sålts av honom. Där är sådana historiska spön som president Hoovers, Homers och Hemmingways. Där finns även ett spö från år 1830 gjort av greenheart och lancewood av en okänd spöbyggare. Det är 12 fot och gjort i fem delar samt med fyra toppar. Intressanta aktiviteter är också en hel samling av Charles F. Orvis spön, rullar och flugor som donerats till museet av Orvis nuvarande president Leigh H. Perkins.

nuvarande president Leigh H. Perkins.

*Garrison avled förra sommaren. Hans spöbyggnadskonst uppmärksammas i nästa artikel i vår serie "Berömda spöbyggare".

Walton Powell